

Παρουσίαση Πτυχιακής Εργασίας

Νοητική Υστέρηση, Σύνδρομο Down και Κοινωνικός Αντίκτυπος

Καραμάνου Χριστίνα Α.Μ: 11768
Πετινή Θωμαΐς- Χριστίνα Α.Μ:12110
Ρούσα Γεωργία Α.Μ: 11580

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2013

ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ:

«είναι μία παθολογική κατάσταση, που εμφανίζεται στην περίοδο της ανάπτυξης, χαρακτηρίζεται από νοητική ικανότητα κάτω από το μέσο όρο και συνοδεύεται από μειωμένη ικανότητα προσαρμογής».

ΑΙΤΙΑ:

❖ Άγνωστα αίτια:

Κληρονομικοί Παράγοντες
Περιβαλλοντικοί Παράγοντες

❖ Γνωστά Αίτια:

Βιολογικοί Παράγοντες (γενετικά: χρωμοσωμικές ανωμαλίες και ανωμαλίες μεταβολισμού, και περιβαλλοντικά: προγεννητικά, περιγεννητικά, μεταγεννητικά)

Ψυχολογικοί Παράγοντες (ψυχολογικές εμπειρίες, ανεπάρκεια οικογενειακού περιβάλλοντος)

❖ Υπάρχουν και περιπτώσεις επιληψίας ή πυρετικών σπασμών

❖ Ο βασικότερος τρόπος αντιμετώπισης της Ν.Υ είναι η ΠΡΟΛΗΨΗ (κοινωνικό και οικογενειακό επίπεδο)

❖ η ΔΙΑΓΝΩΣΗ προκύπτει από πληροφορίες:

α) του εξελικτικού ιστορικού

β) του οικογενειακού περιβάλλοντος

γ) της παρούσας κατάστασης παιδιού

❖ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

• Ψυχοκινητικά τεστς (πχ: Gesell)

• Γενικής Νοημοσύνης: Γλωσσικά (πχ: Wechsler)

Μη γλωσσικά (πχ: Goodenough)

• Τεστς Ειδικών Ικανοτήτων (πχ: Illinois)

• Τεστς Κοινωνικής Ωριμότητας (πχ: Vineland)

• Τεστς Προσωπικότητας: Προβολικά (πχ: Rorschach)

Ερωτηματολόγια προβληματικής συμπεριφοράς (πχ. ΕΣΠΣ)

• Τεστς Σχολικής Επίδοσης (πχ: σχολικής προόδου)

❖ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

- ✓ Παιδίατρος
- ✓ Παιδοψυχίατρος
- ✓ Νευρολόγος/ Παιδονευρολόγος
- ✓ Ψυχολόγος (Κλινικός Ψυχολόγος/ Παιδοψυχολόγος)
- ✓ Κοινωνικός Λειτουργός
- ✓ Λογοθεραπευτής
- ✓ Ειδικός Παιδαγωγός
- ✓ Φυσιοθεραπευτής
- ✓ Εργοθεραπευτής
- ✓ Ψυχιατρική Αδελφή Προϊσταμένη
- ✓ Εργασιοθεραπευτής

❖ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ:

Βιολογικά Κριτήρια: (Tredgold)

- πρωτογενής άνοια
- δευτερογενής άνοια
- μικτή άνοια
- άδηλη άνοια

Βιολογικά Κριτήρια: (Pevzner)

- πρωτογενής ή βασική ολιγοφρένεια
- ολιγοφρένεια με βαριά διαταραχή της νευροδυναμικής του εγκεφάλου
- ολιγοφρένεια με διαταραχή των βασικών λειτουργιών του κεντρικού νευρικού συστήματος
- ολιγοφρένεια με σοβαρή ανεπάρκεια των μετωπιαίων λοβών

Κοινωνικά Κριτήρια DSM-IV: (Kirk)

- Ελαφρά Νοητική Υστέρηση (50:55-70)
- Μέτρια Νοητική Υστέρηση (35:40-50:55)
- Σοβαρή Νοητική Υστέρηση (20:25-35:40)
- Βαθιά Νοητική Υστέρηση (20:25 και κάτω)
- Άτυπη

Σχολικά Κριτήρια:

- Βραδυμαθείς
- Εκπαιδευσιμοι
- Ασκήσιμοι
- Ιδιώτες

❖ Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ κυμαίνεται μεταξύ 1-3 % του γενικού πληθυσμού σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ

❖ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

- Γνωστικά (μνήμη, προσοχή, ρυθμός μάθησης, γλωσσική ανάπτυξη και επικοινωνία)
- Κινητικά (διαταραχές κινητικότητας)
- Προσαρμοστική Συμπεριφορά (αυτοεξυπηρέτηση, κοινωνικοποίηση, συναισθηματικές διαταραχές)
- Έλλειψη ενδιαφέροντος για μάθηση

❖ ΣΥΝΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ:

- Διαταραχές Μεταβολισμού (πχ: P.K.U)
- Υπολειτουργία Θυρεοειδή Αδένα (πχ: Κρετινισμός)
- Αναπτυξιακά Προβλήματα (πχ: Μικροκεφαλία)

❖ **ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ:** Αποσκοπεί στην ανάπτυξη του ψυχοκινητικού και γλωσσικού τομέα, καθώς και του τομέα της αυτοεξυπηρέτησης, της κοινωνικής προσαρμογής και της συμμετοχής στην εργασία.

❖ **Εκπαίδευση σε δεξιότητες καθημερινών δραστηριοτήτων:**

Μέσω δομημένου προγράμματος ανάπτυξης δεξιοτήτων (Kirk), ανάλογο του βαθμού Ν.Υ, οι οποίες είναι:

- ✓Ανάγνωση,
- ✓Αριθμητική,
- ✓Αυτοεξυπηρέτηση,
- ✓Γλωσσική και Κινητική ανάπτυξη,
- ✓Κοινωνικοποίηση και
- ✓Πρακτικές δεξιότητες (επαγγελματική κατάρτιση)

❖ **Διδασκαλία της γλώσσας:**

Η μάθηση και η ανάπτυξη της γλώσσας συνεπάγεται με την απόκτηση γνώσεων σε επιμέρους υποσυστήματα της, όπως είναι η γραμματική, η σημασιολογία, το λεξιλόγιο και ο τρόπος ομιλίας σε συγκεκριμένες καταστάσεις (πραγματολογία).

❖ Οι Διδακτικές Στρατηγικές και οι τεχνικές μάθησης για τη διδασκαλία της γλώσσας, που αφορούν παιδιά με ελαφρά Ν.Υ, είναι οι εξής:

✓ Γραφικοί οργανωτές

✓ Μνημονικές στρατηγικές

✓ Στρατηγικές αυτορρύθμισης και αυτοδιαχείρισης
(στοχοθεσία, αυτό-καθοδήγηση, αυτό-παρακολούθηση,
αυτό-ενίσχυση κ.ά.)

ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN

«γνωστό και ως τρισωμία 21 είναι μία γενετική διαταραχή και χαρακτηρίζεται από μία ποικιλία σωματικών και νοητικών προβλημάτων»

- ❖ Η περιγραφή του πραγματοποιήθηκε το 1866 από τον John Langdon Down
- ❖ Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ υπολογίζεται 1:700-800 γεννήσεις.
- ❖ Υπάρχουν 3 είδη:
  - Τρισωμία 21
  - Μετατόπιση
  - Μωσαϊσμός

❖ ΑΙΤΙΑ:

- ✓ Ηλικία μητέρας (περισσότερες πιθανότητες άνω των 40 ετών)
- ✓ Ηλικία πατέρα (20-25% των περιπτώσεων)
- ✓ Κληρονομικοί παράγοντες (σε περιπτώσεις «Μετάθεσης» όπου ένας γονέας τουλάχιστον είναι «φορέας»)

❖ Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ γίνεται μέσω του προγεννητικού ελέγχου με τις εξής διαγνωστικές μεθόδους:

Η πρώτη εξέταση είναι ο υπερηχογραφικός έλεγχος

- Αμνιοπαρακέντηση
- Λήψη τροφοβλαστικού Ιστού (CVS)
- Λήψη εμβρυικού αίματος
- Αυχενική Διαφάνεια

- ❖ **ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:** -Εξωτερικά : (βραχυκεφαλία, επίπεδο πρόσωπο, λοξά μάτια, μεγαλογλωσσία, ακανόνιστα αυτιά, μικρόσωμα)
- Παθολογικά: (διαταραχές όρασης και ακοής, αναπνευστικά προβλήματα, καρδιακές και γαστρεντερικές ανωμαλίες)
-Κινητικά: (υποτονία, δυσκαμψία, σκελετικές δυσπλασίες)
- Γνωστικά: (αναπτυξιακή καθυστέρηση)
-Γλωσσικά: (τηλεγραφικός λόγος, φτωχό λεξιλόγιο)
-Συμπεριφορικά: (διάσπαση προσοχής, επιθετικότητα, τάσεις απομόνωσης)

Κύριο κοινό χαρακτηριστικό είναι η Νοητική Υστέρηση

- ❖ **ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:** αυτισμός, διαταραχές φώνησης, φωνολογικές διαταραχές, διαταραχές ροής, δυσπραξία, δυσφαγία, διαταραχές ακοής

❖ **ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΧΡΩΜΟΣΩΜΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ:**

- Σύνδρομο Edward (τρισωμία 18)
- Σύνδρομο Patau (τρισωμία 13)
- Σύνδρομο Turner (XO)
- Σύνδρομο (XXX)
- Σύνδρομο (XYY)
- Σύνδρομο Klinefelter (XXY)

❖ Η διαδικασία της ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ είναι παραπλήσια με αυτή της Ν.Υ επικεντρώνοντας το εκπαιδευτικό ενδιαφέρον στους τομείς:

- της επικοινωνίας,
- της κίνησης,
- της ανάγνωσης και
- της γραφής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

- ❖ ΣΤΑΔΙΑ ΨΥΧΙΣΜΟΥ ΓΟΝΕΩΝ: 1) άρνηση
2) θυμός
3) ελπίδα
4) αποδοχή
- ❖ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ:
  - Προστατευτικότητα του ανυπεράσπιστου
  - Αποστροφή προς το μη κανονικό
  - Προβλήματα αναπαραγωγής
  - Ανεπάρκεια ανατροφής
  - Θυμός
  - Θλίψη
  - Σοκ
  - Ενοχές
  - Αμηχανία

❖ Η βασική αρχή του τρόπου προσέγγισης των ατόμων με Ν.Υ. είναι η **ισότητα**, σε όλους τους τομείς των διαπροσωπικών μας σχέσεων!

❖ **Οδηγίες για τους γονείς των παιδιών με Ν.Υ.:**

- Ενημέρωση για τις ιδιαιτερότητες του παιδιού τους,
- Ενίσχυση του παιδιού τους με σκοπό την ανεξαρτησία του,
- Ισάξια κατανομή των ευθυνών του οικογενειακού περιβάλλοντος και
- Ενεργή και μεθοδική ενασχόληση με το καθημερινό πρόγραμμα εκπαίδευσης του παιδιού τους.

❖ **Δικαιώματα** των ατόμων με ειδικές ανάγκες:

- βιοποριστικές ανάγκες,
- σεξουαλικότητα,
- εκπαίδευση,
- κοινωνικοποίηση,
- επαγγελματική αποκατάσταση.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ

ΤΕΛΟΣ